

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน กรุงเทพมหานคร โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ คือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู เกี่ยวกับบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการและกำหนดขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและ อาจารย์ โดยใช้ตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน 217 คน กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ 375 คน ส่วนกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูใช้การสุ่มแบบเจาะจงโดยกำหนดตำแหน่งนายกสมาคมผู้ปกครองและครู 1 คนและกรรมการอื่นๆของสมาคมผู้ปกครองและครูที่มีได้เป็นอาจารย์ในโรงเรียนนั้นๆ 1 คนรวม 88 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 680 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือด้วยการศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือ วารสารและงานวิจัยตามกรอบของการวิจัย จากนั้นจึงกำหนดตัวบ่งชี้ (Indicator) จากกรอบ กำหนดตัวบ่งชี้ย่อย (Sub-indicator) แล้วสร้างข้อคำถาม (Item) และขอคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และบางส่วนรับคืนทางไปรษณีย์ บางส่วนรับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสมาคมผู้ประกอบการและครู ทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.66 แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่ม กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.32 กลุ่มอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.33 ส่วนในกลุ่มของกรรมการสมาคมผู้ประกอบการและครู เพศชายและเพศหญิงมีจำนวนเท่ากัน

2. วุฒิทางการศึกษา โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 76.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.62 กลุ่มอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.30 และกลุ่มกรรมการสมาคมผู้ประกอบการและครูส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.41 และในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมากกว่ากลุ่มอื่น คิดเป็นร้อยละ 31.38 และไม่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มไม่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

3. ระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่ง กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มอาจารย์ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่ง 16 ปีขึ้นไป กลุ่มผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 42.55 และกลุ่มอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 59.42 ส่วนกลุ่มของกรรมการสมาคมผู้ประกอบการและครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งเกินกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.44

ตอนที่ 2 บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ตามการรับรู้และความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการส่งเสริมความเข้าใจอันดี แลกเปลี่ยน ความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ ระหว่างผู้ปกครองและครู

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคม ผู้ปกครองและครู มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครู อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ได้แก่ ร่วมกับโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาชี้แจงนโยบายในการจัดกิจกรรมประจำปีของโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน ร่วมกับโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาชมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ในโอกาสต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาพบปะสังสรรค์กับครู ร่วมกับโรงเรียนจัดให้มีวันผู้ปกครองพบครูประจำชั้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับโรงเรียน ความประพฤติและผลการเรียนของนักเรียน จัดทำสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของสมาคมผู้ปกครองและครู นำทรัพยากรในชุมชนมาสนับสนุนการเรียนการสอน ร่วมกับโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางพัฒนา ปรับปรุงโรงเรียนด้านการเรียนการสอน ร่วมกับโรงเรียนนำนักเรียนออกไปพัฒนาชุมชนเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคี ระหว่างผู้ปกครองกับครู อาจารย์ เช่น แข่งกีฬา และจัดเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนทางสื่อมวลชน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังว่าสมาคมผู้ปกครองและครูควรปฏิบัติตามบทบาทในด้านการส่งเสริมความเข้าใจอันดี แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ ระหว่างผู้ปกครองและครู อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคม ผู้ปกครองและครูมีความคาดหวังในการปฏิบัติตามบทบาทด้านนี้ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะมีความคาดหวังระดับมาก ได้แก่ ร่วมกับโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาชี้แจงนโยบาย ในการจัดกิจกรรมประจำปีของโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน ร่วมกับโรงเรียนจัดให้มีวันผู้ปกครองพบครูประจำชั้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับโรงเรียน ความประพฤติและผลการเรียนของนักเรียน

ร่วมกับโรงเรียน เชิญผู้ปกครองมาชมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาพบปะสังสรรค์กับครู อาจารย์ นำทรัพยากรในชุมชนมาสนับสนุนการเรียนการสอนร่วมกับโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียนด้านการเรียนการสอน จัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารของสมาคมผู้ปกครองและครู ร่วมกับโรงเรียนนำนักเรียนออกไปพัฒนาชุมชนเนื่องในวันสำคัญ ร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ปกครองกับครู อาจารย์ จัดเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนทางสื่อมวลชน

2. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการศึกษาของนักเรียน การแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนและอบรมนักเรียนให้ดีขึ้น ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูตามบทบาทด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีการรับรู้ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้อยู่ในระดับมากได้แก่ การสนับสนุนการจัดปฐมนิเทศนักเรียนเข้าใหม่ การให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ การสนับสนุนการจัดค่ายอบรมนักเรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรมกับทางโรงเรียน การสนับสนุนการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า การสนับสนุนให้มีการสอนพิเศษแก่นักเรียน ม. 3 และ ม. 6 เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนปกติ ร่วมกับทางโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และความสามารถพิเศษของนักเรียน และร่วมกับทางโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือดูแลนักเรียนตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น กวดขันด้านความประพฤติและระเบียบวินัย

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านนี้ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีความคาดหวังในบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านนี้ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะเป็นความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ ให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ สนับสนุนให้มีการสอนพิเศษแก่นักเรียน ม. 3 และ ม. 6 เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนปกติ สนับสนุนการจัดปฐมนิเทศนักเรียนเข้าใหม่ สนับสนุนการสอนซ่อมเสริมนักเรียน

ที่เรียนซ้ำ ร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และความสามารถของนักเรียน สนับสนุนการจัดค่ายอบรมนักเรียน ด้านคุณธรรมและจริยธรรมกับทางโรงเรียน และร่วมกับโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือ ดูแลนักเรียนตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น กวดขันด้านความประพฤติและระเบียบวินัย

3. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านการส่งเสริมสวัสดิการของนักเรียน ครู อาจารย์ และสมาชิก ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูในบทบาทด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ทุกกลุ่ม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในระดับมากได้แก่ ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลน ร่วมแสดงมุทิตาจิตแก่ครู อาจารย์และบุคลากรของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องอายุราชการ และ สนับสนุนครู อาจารย์ ด้านศึกษาดูงานและอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือสมาชิกยามประสบอุทกภัยและอัคคีภัย ให้ความช่วยเหลือเมื่อครู อาจารย์และผู้ปกครองจัดงานพิธี เช่น งานบวช งานสมรส และงานศพ ตามความเหมาะสม สนับสนุนการจัดบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียน จัดให้มีการสังสรรค์ ทักษะศึกษาและแข่งกีฬาแก่ครู อาจารย์และผู้ปกครอง จัดตั้งกองทุนฉุกเฉินให้ครู อาจารย์กู้ยืมในยามจำเป็น สนับสนุนครู อาจารย์เมื่อลาศึกษาต่อ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับน้อย ได้แก่ จัดบริการสินค้าราคาถูกแก่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์และนักเรียน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในด้านนี้ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการ สมาคมผู้ปกครองและครู มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ร่วมแสดงมุทิตาจิตแก่ครู อาจารย์และบุคลากรของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องอายุราชการ สนับสนุนครู อาจารย์ด้านการศึกษาดูงานและอบรม ให้ความช่วยเหลือสมาชิกยามประสบอุทกภัยและอัคคีภัย สนับสนุนการจัดบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียน ให้ความช่วยเหลือเมื่อครู อาจารย์และผู้ปกครองจัดงานพิธี เช่น งานบวช งานสมรส งานศพ ตามความเหมาะสม จัดให้มีการสังสรรค์ ทักษะศึกษาและแข่งกีฬาแก่ครู อาจารย์และผู้ปกครอง

จัดตั้งกองทุนฉุกเฉินให้ครู อาจารย์กู้ยืมในยามจำเป็น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในระดับปานกลาง ได้แก่ สนับสนุนครู อาจารย์เมื่อลาศึกษาต่อ และจัดบริการสินค้าราคาถูกแก่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์และนักเรียน

4. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครู ในด้านการประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน ซึ่งมี 6 งาน คือ งานวิชาการ งานธุรการ งานบริการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีการรับรู้ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเฉพาะงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมาก ได้แก่ งานอาคารสถานที่ และการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ งานธุรการ งานบุคลากร งานวิชาการ งานบริการและงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูประสานงานเพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเฉพาะงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานทั้ง 6 งาน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายละเอียดเฉพาะงาน ปรากฏผลดังนี้

งานวิชาการ

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในบทบาทการประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในระดับมาก ได้แก่ การสนับสนุนด้านอุปกรณ์การสอน ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ระดับปานกลางได้แก่ สนับสนุนการจัดสัมมนาครู อาจารย์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการ สนับสนุนการจัดนิทรรศการทางวิชาการ ส่งเสริมการประกวดและแข่งขันทางวิชาการของนักเรียน สนับสนุนการผลิตและสร้างสื่อการสอนแก่ครู อาจารย์ สนับสนุนให้นักเรียนไปศึกษาอบรมนอกสถานที่ จัดให้มีวิทยากรพิเศษ เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน เข้าร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะการจัดแผนการเรียนกับทางโรงเรียน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังระดับมาก ได้แก่ สนับสนุนด้านอุปกรณ์การสอน สนับสนุนการจัดสัมมนาครู อาจารย์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ สนับสนุนการผลิตและสร้างสื่อการสอนแก่ครู อาจารย์ ส่งเสริมการประกวดและแข่งขันทางวิชาการของนักเรียน สนับสนุนการจัดนิทรรศการทางวิชาการ จัดให้มีวิทยากรพิเศษ เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนไปศึกษาอบรมนอกสถานที่ เข้าร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะการจัดแผนการเรียนกับทางโรงเรียน สำหรับงานวิชาการด้านสนับสนุนด้านอุปกรณ์การสอน กลุ่มกรรมการ สมาคมผู้ปกครองและครูมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

งานธุรการ

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูในด้านประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานธุรการ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์มีการรับรู้ในบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในระดับมาก ได้แก่ สนับสนุนเงินให้โรงเรียนเพื่อจัดซื้อวัสดุและครุภัณฑ์ สนับสนุนเงินในการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน จัดกิจกรรมเพื่อหาเงินสนับสนุนกิจการของโรงเรียน และมีการรับรู้ระดับปานกลางได้แก่ สนับสนุนเงินให้โรงเรียนจ้างครูหรือวิทยากรพิเศษ สนับสนุนเงินให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครู ประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานธุรการของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สนับสนุนเงินให้โรงเรียนเพื่อจัดซื้อวัสดุและครุภัณฑ์ จัดกิจกรรมเพื่อหาเงินสนับสนุนกิจการของโรงเรียน สนับสนุนเงินในการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน สนับสนุนเงินให้โรงเรียนจ้างครูหรือวิทยากรพิเศษ และความคาดหวังระดับปานกลาง ได้แก่ สนับสนุนเงินให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน

งานบริการ

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูในการประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานบริการของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีการรับรู้ในงานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ร่วมเป็นกรรมการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน สนับสนุนแรงงานเมื่อโรงเรียนขอความร่วมมืออำนวยความสะดวกและปลอดภัยเมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ บริการยานพาหนะรับส่งนักเรียน ครู อาจารย์ เมื่อไปร่วมกิจกรรมต่างๆนอกโรงเรียน สนับสนุนการจัดบริการด้านสุขภาพแก่ครู อาจารย์ และนักเรียน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานบริการ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ร่วมเป็นกรรมการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน สนับสนุนการจัดบริการด้านสุขภาพแก่ครู อาจารย์และนักเรียน สนับสนุนแรงงานเมื่อโรงเรียนขอความร่วมมือ อำนวยความสะดวก

และปลอดภัยเมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ บริการยานพาหนะรับส่งนักเรียน ครู อาจารย์ เมื่อไปร่วมกิจกรรมต่างๆ นอกโรงเรียน

งานบุคลากร

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูตามบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีการรับรู้ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านนี้ของสมาคมผู้ปกครองและครู ในระดับมากได้แก่ ยกย่องและให้กำลังใจนักเรียนที่สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน ยกย่องและให้กำลังใจนักเรียนที่ประพฤติดี และมีการรับรู้ในระดับปานกลางได้แก่ สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามโอกาสอันควร เช่น ปีใหม่ วันเด็ก เข้าพรรษา เป็นต้น สนับสนุนการจัดปัจฉิมนิเทศนักเรียน ม. 3 และ ม. 6 ยกย่องและให้กำลังใจครู อาจารย์ที่สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในโรงเรียน สนับสนุนการจัดทำคู่มือนักเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียนตามโอกาสอันควร สนับสนุนการจัดทำคู่มือครูของโรงเรียนร่วมกับโรงเรียนวางแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในบทบาทด้านนี้ของสมาคมผู้ปกครองและครูให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนหรือเกี่ยวกับการเรียนการสอน ยกย่องและให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ประพฤติดี ยกย่องและให้กำลังใจแก่ครูที่สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆตามโอกาสอันควร เช่น ปีใหม่ วันเด็ก วันเข้าพรรษา เป็นต้น สนับสนุนการจัดปัจฉิมนิเทศนักเรียน ม. 3 และ ม. 6 ให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียนตามโอกาสอันควร สนับสนุนการจัดทำคู่มือนักเรียน สนับสนุนการจัดทำคู่มือครูของโรงเรียน และร่วมกับโรงเรียนวางแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน

งานอาคารสถานที่

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูในการประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีการรับรู้อยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในงานด้านนี้อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สนับสนุนเงินเพื่อสร้างห้องคอมพิวเตอร์ สนับสนุนเงินปรับปรุงบริเวณเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน สนับสนุนเงินเพื่อปรับปรุงห้องเรียนและอาคารเรียน สนับสนุนเงินเพื่อปรับปรุงบรรยากาศในห้องเรียน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนในงานอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สนับสนุนเงินเพื่อสร้างห้องคอมพิวเตอร์ และสนับสนุนเงินเพื่อปรับปรุงบริเวณเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน มีความคาดหวังในระดับมาก ได้แก่ สนับสนุนเงินเพื่อปรับปรุงห้องเรียนและอาคารเรียน สนับสนุนเงินเพื่อปรับปรุงบรรยากาศในห้องเรียน

งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูในการประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีการรับรู้ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูในงานด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมและเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนการนำนักเรียนออกไปร่วมกิจกรรมกับชุมชน มีความคิดเห็นระดับน้อย ได้แก่ ติดต่อกันที่ในชุมชนสำหรับฝึกวิชาชีพหรือภาคปฏิบัติแก่นักเรียน

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนด้านสัมพันธ์ชุมชนอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมและเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนการนำนักเรียนออกไปร่วม กิจกรรมกับชุมชน และ ติดต่อสถานที่ในชุมชนสำหรับฝึกวิชาชีพหรือภาคปฏิบัติแก่นักเรียน

5. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับองค์การสมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอก

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีการรับรู้ในงานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกที่ขอความร่วมมือในด้านการศึกษาร่วมมือกับองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกเพื่อหารายได้มาพัฒนากิจการต่างๆในโรงเรียน ประสานงานให้องค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกมาใช้บริการของโรงเรียน เช่น คนตรีไทย คนตรีสากลและนาฏศิลป์ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อช่วยเหลือองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกตามแต่กรณี จัดกิจกรรมเพื่อหาเงินช่วยเหลือ องค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกตามโอกาสอันควร นำองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกมาเยี่ยมชมโรงเรียน จัดกิจกรรมเพื่อนำองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกมาร่วมกิจกรรมกับครู อาจารย์และผู้ปกครอง

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครู ปฏิบัติตามบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ร่วมมือกับองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอก เพื่อหารายได้มาพัฒนากิจการต่างๆ ของโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกที่ขอความร่วมมือในด้านการศึกษา ประสานงานให้องค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกใช้บริการของโรงเรียน เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากลและนาฏศิลป์ นำองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกมาเยี่ยมชมโรงเรียน ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อช่วยเหลือองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกตามแต่กรณี จัดกิจกรรมเพื่อนำองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกมาร่วมกิจกรรมกับครู อาจารย์และผู้ปกครอง จัดกิจกรรมเพื่อหาเงินช่วยเหลือ องค์การ สมาคม มูลนิธิ และบุคคลภายนอกตามโอกาสอันควร

สรุปบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูรวมทั้ง 5 ด้าน ปรากฏผลดังนี้

การปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครู ตามบทบาททั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูในบทบาททั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และจัดลำดับการปฏิบัติจากมากหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือ ในการศึกษาของนักเรียน การแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนและอบรมนักเรียนให้ดีขึ้น ด้านการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมสวัสดิการของนักเรียน ครู อาจารย์และสมาชิก และด้านการส่งเสริมความเข้าใจอันดี แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้ปกครองและครู ด้านการให้ความร่วมมือ ประสานงานกับองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอก

บทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติตามบทบาททั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีความคาดหวังระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในบทบาททั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากและสามารถจัดลำดับบทบาทตามความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามได้ ดังนี้ ด้านการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการศึกษาของนักเรียน การแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนและอบรมนักเรียนให้ดีขึ้น ด้านการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความเข้าใจอันดี

แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้ปกครองและครู ด้านการส่งเสริมสวัสดิการของนักเรียน ครูและสมาชิก ด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับองค์การสมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอก

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายแต่เมื่อพิจารณาผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงจะมีความใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบัน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศหญิงมากขึ้น แสดงถึงการพัฒนาคุณภาพของสตรีสอดคล้องกับการยอมรับในสิทธิของสภาพสตรีว่ามีสิทธิเท่าเทียมสภาพบุรุษ ทำให้การเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเพศหญิงเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาจำนวน อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ก็เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 69.33 สอดคล้องกับจำนวนอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อาจารย์ชาย จำนวน 4,016 คน อาจารย์หญิง จำนวน 10,779 คน (กองแผนงานกรมสามัญศึกษา , 2537) ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขณะนี้ มีผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงมากขึ้น และในโอกาสข้างหน้าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครอาจจะเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นเพศหญิงมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นเพศชาย

ส่วนด้านวุฒิการศึกษาจำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีมากถึงร้อยละ 31.38 ก็นับว่าผู้บริหารโรงเรียนมีโอกาสศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือการสรรหาและคัดเลือก อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พิจารณาวุฒิทางการศึกษาประกอบด้วย นับได้ว่าจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติที่มีผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้และความสามารถมากขึ้น ประกอบกับกรมสามัญศึกษาก็สนับสนุนให้ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สถาบันการศึกษาก็เปิดสอนทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลาราชการนับว่าเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรสอดคล้องกัน

ตอนที่ 2 การศึกษาบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ตามการรับรู้ และความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู ซึ่งมีประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาอภิปราย ได้แก่

1. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการส่งเสริมความเข้าใจอันดี แลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้ปกครองและครู อาจารย์

การปฏิบัติงานตามบทบาทด้านนี้ของสมาคมผู้ปกครองและครู จากการรับรู้ของผู้ตอบ แบบสอบถามปรากฏว่า มีระดับของการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มมีการรับรู้ตรงกัน คือ สมาคมผู้ปกครองและครูร่วมกับโรงเรียนเชิญผู้ปกครอง มาชี้แจงนโยบายในการจัดกิจกรรมประจำปีของโรงเรียนเป็นสิ่งที่สมาคมผู้ปกครองและครูกระทำเป็นประจำที่ 1 นับว่าเป็นวิธีการสร้างความเข้าใจอันดี มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นระหว่างผู้ปกครอง และครู - อาจารย์ที่นิยมกระทำมากที่สุด ในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษาโรงเรียนทุกโรงเรียนควรจะเชิญผู้ปกครองมาเพื่อชี้แจงนโยบายต่างๆของโรงเรียน ทั้งเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน เกี่ยวกับตัวนักเรียนซึ่งมักจะได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองมากที่สุด สอดคล้องกับ ประสพ ธรรมพิทักษ์ และคณะ (2531) ที่กล่าวไว้ว่า สมาคมผู้ปกครองและครูควรเป็นสื่อกลางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ด้วยการเชิญผู้ปกครองมาประชุมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนและให้โอกาสเสนอแนะและแสดงความคิดเห็น ดังนั้นจึงถือว่าเป็นโอกาสที่ครู อาจารย์ จะมีโอกาสได้พบกับผู้ปกครองนักเรียนทั้งหมดแต่อาจจะไม่มีวิธีดำเนินการที่แตกต่างกัน ด้านักเรียนน้อยก็อาจจะนัดหมายให้ผู้ปกครองมาประชุมพร้อมกันทั้งหมด แต่ด้านักเรียนมากก็อาจจะนัดหมายให้ผู้ปกครองมาประชุมครั้งละระดับ

บทบาทที่สมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติจริงตามบทบาทด้านนี้เป็นลำดับที่ 2 คือสนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน ก็นับเป็นวิธีการที่ดีที่สมาคมผู้ปกครองและครูให้การสนับสนุนเพราะจะทำให้ข่าวสารของโรงเรียนไปถึงผู้ปกครองได้อย่างทั่วถึง ผู้ปกครองจะได้รับทราบความเคลื่อนไหวและความเป็นไปของโรงเรียน นับเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองได้อย่างต่อเนื่อง คือจะมีข่าวสารของโรงเรียนไปให้ผู้ปกครองได้ทราบความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ สุขวิช แก้วเกษ (2518) กล่าวว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเสมอ ถ้าหากโรงเรียนต้องการหรือติดต่อมา โดยทั่วไปโรงเรียนไม่ค่อยแจ้งความเคลื่อนไหวใดๆให้ประชาชนหรือผู้ปกครองทราบมากนัก นอกจากได้รับฟัง

การบอกเล่าจากบุตรหลาน ถึงแม้ว่าในประเด็นนี้จะขาดโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น บ้างเพราะผู้ปกครองไม่มีโอกาสได้พบกับครู อาจารย์โดยตรง

แต่เมื่อพิจารณาประเด็นอื่นๆแล้ว โอกาสที่ผู้ปกครองจะมาร่วมกิจกรรมอื่นๆพร้อมกันเป็น จำนวนมากหรือทั้งหมดคงเป็นไปได้ยาก เพราะผู้ปกครองมีภารกิจที่ต้องกระทำ จึงอาจจะมีผู้ปกครอง เพียงบางส่วนที่จะมาร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนได้บ่อยครั้ง

ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าสมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย ของบทบาทด้านนี้ คือ จัดเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนทางสื่อมวลชน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเป็นการสิ้น เปลืองโดยไม่จำเป็น เพราะการเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชนต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากและ เป็นการเผยแพร่ข่าวสารที่กว้างขวางไม่เจาะจงผู้รับข่าวสารซึ่งได้แก่ ทางวิทยุ โทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ แต่จุดประสงค์หลักของประเด็นนี้ต้องการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองของโรงเรียนเท่านั้น และการเผยแพร่ข่าวสารไปนั้นเป็นระยะเวลาจำกัดซึ่งผู้ปกครองอาจจะไม่มีเวลาดูหรือเวลาอ่านในขณะนั้น การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชนจึงควรเป็นการเสนอข่าวสารเฉพาะกิจ เพื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียน มากกว่า เช่นในโอกาสที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสำคัญๆและต้องการเผยแพร่ข่าวสารไปยังบุคคลทั่วไปหรือ ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายอยู่กระจายทั่วไปไม่สามารถส่งข่าวสารเฉพาะเจาะจงได้

เมื่อพิจารณาไปถึงบทบาทที่คาดหวังโดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวัง ในบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับมากโดยมีประเด็นที่เป็นความคาดหวังอันดับที่ 1 คือ การร่วมกับโรงเรียน เชิญผู้ปกครองมาชี้แจงนโยบายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบ สอบถามทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีการรับรู้ในทำนอง เดียวกันว่า การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครองและครู อาจารย์ที่ดีที่สุดคือ การเชิญผู้ปกครอง มาชี้แจงนโยบายการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพียงแต่เพิ่มการกระทำให้มากขึ้นกว่าเดิมตามเวลาและ โอกาสที่เหมาะสม แต่ก็ไม่ควรให้มากเกินไปเพราะจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความเบื่อหน่ายเสียเวลา อันจะส่งผลให้ไม่ได้รับความร่วมมือในที่สุด

และความคาดหวังในบทบาทด้านนี้อยู่ในลำดับสุดท้าย คือ การจัดเผยแพร่ข่าวสาร ของโรงเรียนทางสื่อมวลชนเช่นเดียวกับการปฏิบัติจริง แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติจริงและความคาดหวัง ในงานด้านนี้ของสมาคมผู้ปกครองและครูอยู่ในลำดับที่สอดคล้องกันซึ่งอาจเป็นเพราะต้องใช้ค่าใช้จ่าย มากและได้ผลไม่คุ้มค่ากับความต้องการในประเด็นนี้

ข้อเสนอแนะ

จากบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านนี้นับว่าเป็นความสำคัญที่เป็นพื้นฐานของความร่วมมือที่โรงเรียนจะได้รับจากผู้ปกครอง ดังนั้น การให้ผู้ปกครองมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับครู อาจารย์ย่อมทำให้ผู้ปกครองเกิดความเป็นกันเองและคุ้นเคยกับโรงเรียน เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบโรงเรียนมากขึ้น สมาคมผู้ปกครองและครูจะเป็นผู้ประสานงาน หรือสนับสนุนให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและครูมีโอกาสพบกันในรูปแบบต่างๆ อีกสิ่งหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนและสมาคมผู้ปกครองและครูต้องร่วมมือกันคือ จัดให้มีเอกสารเพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนและสมาคมผู้ปกครองและครูแจ้งให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวเป็นระยะไม่ควรให้ขาดการติดต่อ

2. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการศึกษาของนักเรียน การแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนและอบรมนักเรียนให้ดีขึ้น

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติมากและอยู่ในอันดับที่ 1 ของกิจกรรมที่กระทำ คือ สนับสนุนการจัดปฐมนิเทศนักเรียนเข้าใหม่ แสดงให้เห็นว่าสมาคมผู้ปกครองและครู ช่วยเหลือโรงเรียนในด้านนี้มากเพราะว่า เมื่อนักเรียนเข้าใหม่ผู้ปกครองนักเรียนก็ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมผู้ปกครองและครูและต้องเสียค่าธรรมเนียมสมาชิกซึ่งแต่ละโรงเรียนอาจจะกำหนดไว้แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สมาคมผู้ปกครองและครูต้องให้การสนับสนุนการจัดปฐมนิเทศเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองเห็นว่า สมาคมผู้ปกครองและครูนั้นมีประโยชน์ ช่วยเหลือตั้งแต่วันที่นักเรียนเข้ามาสู่โรงเรียน นับเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีในสายตาของนักเรียนและผู้ปกครองซึ่งจะส่งผลไปถึงการขอความร่วมมือในโอกาสข้างหน้า

แต่บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ที่ผู้ตอบแบบสอบถามโดยเฉพาะ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูช่วยเหลือตามบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับมากและอันดับที่ 1 คือ ให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ แต่ในส่วนของกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูยังคงเห็นว่า การให้การสนับสนุนการจัดปฐมนิเทศนักเรียนเข้าใหม่ยังคงอยู่ในอันดับที่ 1 เช่นเดียวกับการปฏิบัติจริง ดังนั้นในประเด็นนี้จึงเกิดมุมมองที่แตกต่างกัน กลุ่มของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์มีความคาดหวังสอดคล้องกัน แต่กลุ่มของกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูมีความคาดหวังที่แตกต่างจากมุมมองที่แตกต่างกันนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ต้องการให้สมาคมผู้ปกครองและครูสนับสนุนในการเรียนของนักเรียน คือต้องการสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพราะนักเรียนเหล่านี้จะเป็นนักเรียนที่สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนได้ตามความสามารถพิเศษนั้นๆ เช่น นักเรียนที่มี

ความสามารถทางด้านวิชาการก็ควรสนับสนุนในงานวิชาการ นักเรียนที่เก่งกีฬา ก็สนับสนุนในด้านการฝึกซ้อม การแข่งขัน นักเรียนที่มีความสามารถทางด้านดนตรีก็ส่งเสริมและสนับสนุนเป็นต้น

แต่มุมมองของสมาคมผู้ปกครองและครูก็ยังคงเน้นที่การสร้างภาพพจน์ที่ดีของสมาคมผู้ปกครองและครู ให้กับนักเรียนและผู้ปกครองโดยการสนับสนุนการจัดปฐมนิเทศนักเรียนเข้าใหม่ดังเหตุผลที่กล่าวแล้วในการปฏิบัติจริง อย่างไรก็ตามสมาคมผู้ปกครองและครูก็มองว่า การให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษก็สำคัญโดยมีความคาดหวังเป็นอันดับที่ 2

ดังนั้นในประเด็นนี้จึงไม่ควรถือว่าเป็นความแตกแยก แต่ควรถือว่าเป็นความคิดเห็นที่แตกต่างกันเท่านั้น ในทางปฏิบัติสามารถปรับความต้องการเข้าหากันให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียนและตัวนักเรียนเป็นประการสำคัญ

ส่วนลำดับสุดท้ายในบทบาทด้านนี้ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในการปฏิบัติของสมาคมผู้ปกครองและครูอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมกับโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือดูแลนักเรียนตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น การกวดขันด้านความประพฤติและระเบียบวินัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า สมาคมผู้ปกครองและครูอาจมองเห็นว่าเป็นเรื่องเฉพาะตัว เฉพาะครอบครัว โดยความจริงแล้วพ่อแม่ผู้ปกครองต้องคอยอบรมดูแลพฤติกรรมของนักเรียนในปกครองเพื่อให้เป็นเด็กดี คงไม่มีพ่อแม่คนไหนที่จะไม่ดูแลลูกของตนเอง ดังนั้นจึงปฏิบัติตามบทบาทด้านนี้อยู่ในลำดับสุดท้าย

แต่ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่างานด้านนี้เป็นงานที่น่าจะพิจารณา เพราะว่าถ้าเกิดความผิดพลาดขึ้นแล้วจะทำให้อนาคตของเด็กต้องเสียไป สอดคล้องกับคำกล่าวของ กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2533) ที่ว่า ปัญหาเรื่องวินัยของนักเรียนในทุกระดับการศึกษาได้เพิ่มความหนักใจให้แก่ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น สภาพพฤติกรรมของนักเรียนโดยทั่วไปโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่สบายใจแก่ ครู อาจารย์รวมทั้งผู้ปกครอง สามารถพิจารณาได้หลายประเด็น คือ บางครอบครัวพ่อแม่ต้องประกอบอาชีพจนไม่มีเวลาดูแลลูกหลานเลย หรือเด็กบางคนแสดงพฤติกรรมที่ขณะที่อยู่บ้านและอยู่นอกบ้านเป็นตรงกันข้าม คือ ขณะอยู่บ้านจะมีพฤติกรรมเรียบร้อยจนพ่อแม่หรือผู้ปกครองไว้ใจแต่เมื่ออยู่นอกบ้านอาจจะคบเพื่อนที่ไม่ดีและชักชวนกันไปในทางที่ผิดหรือเด็กบางคนอาจจะไม่ได้อยู่กับพ่อแม่อาจจะอยู่กับญาติ คนรู้จักหรือหอพักไม่มีคนดูแลเอาใจใส่และครู อาจารย์ก็มุ่งแต่สอนหนังสืออย่างเดียวไม่สนใจในพฤติกรรมของนักเรียนและไม่สนใจในความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน สาเหตุดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนเดินไปในหนทางที่ผิดพลาดได้ ดังนั้น ในประเด็นนี้จึงถือว่าเป็นประเด็นที่โรงเรียน คือผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และผู้ปกครองจะต้องเห็นความสำคัญ โดยสมาคมผู้ปกครองและครูกับโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันพยายาม

ครองจะต้องเห็นความสำคัญ โดยสมาคมผู้ปกครองและครูกับโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันพยายามป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียในตัวของนักเรียน ถึงแม้ว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเหล่านี้จะมีน้อยก็ไม่ควรมองข้าม เพราะนักเรียนที่หลงผิดอาจจะเป็นภาระของสังคมในวันข้างหน้าได้ ดังนั้นสมาคมผู้ปกครองและครูควร ร่วมมือกับโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือดูแลนักเรียนตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น การ กวดขันด้านความประพฤติและระเบียบวินัยเพื่อเป็นการควบคุมดูแลพฤติกรรมของนักเรียนก่อนที่จะเกิด ปัญหาจนยากที่จะแก้ไข

ข้อเสนอแนะ

บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในด้านให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการศึกษาของ นักเรียนการแก้ปัญหาและอบรมนักเรียนให้ดีขึ้น ภารกิจตามบทบาทด้านนี้เป็นการให้การสนับสนุน โรงเรียน การเรียนของนักเรียนและกวดขันด้านความประพฤติของนักเรียน โดยทั่วไปโรงเรียนต้องรับ ผิดชอบในเรื่องเหล่านี้อยู่แล้ว แต่ความพร้อมและความสามารถของโรงเรียนที่ทำได้จะอยู่ในระดับหนึ่ง เท่านั้นเพราะเป็นภารกิจที่ต้องใช้เงินดำเนินการ ประกอบกับเงินบำรุงการศึกษาที่โรงเรียนมีจำกัด ดังนั้น โรงเรียนจะต้องขอความร่วมมือจากบุคคลภายนอกโดยเฉพาะสมาคมผู้ปกครองและครูให้ช่วยเหลือพัฒนา คุณภาพการเรียนของนักเรียนจะเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนได้ทางหนึ่ง

3. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านการส่งเสริมสวัสดิการของนักเรียน ครู-อาจารย์ และสมาชิก

บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านนี้เป็นการให้ขวัญและกำลังใจหรือช่วยเหลือ ในยามจำเป็น กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูใน บทบาทด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามการรับรู้จะมีประเด็นที่เป็นการรับรู้ ระดับมาก 3 ประเด็น คือ ให้ทุนการศึกษานักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ร่วมแสดงมุทิตาจิต แก่ครู อาจารย์และบุคลากรของโรงเรียนที่เกษียณอายุราชการ และสนับสนุนครู อาจารย์ด้านศึกษา ด้งานและอบรม ในประเด็นที่ 1 และประเด็นที่ 3 ถือว่าเป็นงานที่สมาคมผู้ปกครองและครูให้การสนับสนุนโรงเรียนเป็นปกติ แต่ประเด็นที่น่ากล่าวถึง คือ การร่วมแสดงมุทิตาจิตแก่ครู อาจารย์และ บุคลากรของโรงเรียนที่เกษียณอายุราชการ นับเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยประการหนึ่งคือ การแสดงความกตัญญูแก่ผู้มีคุณ ครูอาจารย์หรือบุคลากรของโรงเรียนที่ปฏิบัติภาระหน้าที่เป็นระยะ เวลานานจนเกษียณอายุราชการ นับว่าบุคคลเหล่านั้นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและมีความ ผูกพันกับโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเป็นอย่างดี เมื่อต้องเกษียณอายุราชการหรือจากสถานที่ที่เคย ผูกพันย่อมเกิดความรู้สึกทางใจ ดังนั้นการที่สมาคมผู้ปกครองและครูและโรงเรียนได้ร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อแสดงมุทิตาจิตให้กับผู้ที่เกษียณอายุราชการ จึงเป็นการสร้างความประทับใจและความผูกพันอาจจะ ส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นพร้อมและเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนตามวาระและโอกาสในวันข้างหน้า

ผลให้บุคคลเหล่านั้นพร้อมและเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนตามวาระและโอกาสในวันข้างหน้า นอกจากนี้ยังเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับครู อาจารย์หรือบุคลากรของโรงเรียนที่ยังไม่เคยเขียนอายุราชการเกิดความประทับใจในการที่สมาคมผู้ปกครองและครูและโรงเรียนเห็นความสำคัญเรื่องนี้ ทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือโรงเรียนต่อไปอย่างเต็มกำลังอันจะทำให้เพื่อนร่วมงานเกิดความเลื่อมใส เมื่อถึงวันที่เขียนอายุราชการจะทำให้จากไปด้วยความผูกพันและเป็นบุคคลสำคัญที่โรงเรียนจะต้องบันทึกเกียรติประวัติไว้จึงเป็นการเขียนอายุราชการที่เต็มไปด้วยความรักและอาลัย อันจะส่งผลให้ผู้ที่ต้องอำลาชีวิตราชการออกไปด้วยความสุขและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนด้วยความเต็มใจต่อไป

และประเด็นดังกล่าวก็ยังคงเป็นประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังที่จะให้สมาคมผู้ปกครองและครูร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมสำหรับบุคลากรของโรงเรียนที่เขียนอายุราชการอยู่ในระดับมากและเป็นอันดับที่สองที่ผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวัง

บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูที่ผู้วิจัยจะนำมาอภิปรายอีกประเด็นหนึ่ง คือ การจัดบริการสินค้าราคาถูกแก่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์และนักเรียน งานด้านนี้ตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นงานที่สมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยและผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังระดับปานกลางเท่านั้นและเป็นงานที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายของงานในด้านนี้ แสดงให้เห็นว่างานด้านนี้เป็นงานที่มีความจำเป็นน้อย เพราะว่าสังคมในกรุงเทพมหานครมีสถานที่จำหน่ายสินค้าทั้งอุปโภคและบริโภคมีอยู่ทั่วไป สถานที่จำหน่ายสินค้าที่ได้รับความนิยมมากคือห้างสรรพสินค้าซึ่งก็มีอยู่ทั่วไปตามย่านชุมชน สินค้าที่มีจำหน่ายก็มีทั้งราคาถูกและราคาแพงสามารถเลือกซื้อได้ตามอัธยาศัย ประกอบกับมีสถานที่จำหน่ายสินค้าอื่นๆอีกมากมาย ทำให้เกิดการแข่งขันกันทางด้านธุรกิจการขายสินค้าจำนวนมากจึงมีราคาต่ำกว่าปกติโดยเฉพาะสินค้าอุปโภค ด้วยเหตุนี้เองบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครจึงมีบทบาทในด้านนี้น้อย แต่ถ้าเป็นโรงเรียนในสังคมชนบทหรือห่างไกลจากตัวเมือง บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในด้านนี้อาจจะมีความจำเป็น

ประเด็นสุดท้ายสำหรับงานด้านนี้ที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรกล่าวถึง คือ การสนับสนุนครูอาจารย์ เมื่อลาศึกษาต่อ การรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าสมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาบทบาทที่คาดหวังก็อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อพิจารณาแล้วงานด้านนี้เป็นผลประโยชน์โดยตรงต่ออาจารย์ แต่ข้อมูลที่ได้รับอาจารย์มีความคาดหวังที่จะให้สมาคมผู้ปกครองช่วยเหลืออยู่ในอันดับรองสุดท้าย แสดงให้เห็นว่าอาจารย์คงจะเห็นว่าการศึกษาต่อเป็นเรื่องเฉพาะตัวผู้ที่จะลาศึกษาต่อควรจะสามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองได้ งบประมาณของสมาคมผู้ปกครองและครูควรจะ

นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนหรือเกี่ยวกับการเรียนการสอน จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครมองเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่ามองเห็นประโยชน์ส่วนตัว

ข้อเสนอแนะ

การให้สวัสดิการที่ดีแก่นักเรียน ครู อาจารย์ นับเป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องทำเพราะจะเป็นการช่วยเหลือหรือเป็นขวัญและกำลังใจทั้งของนักเรียน ครู อาจารย์ นับเป็นการสร้างค่านิยมที่ดีให้กับโรงเรียน แต่สิ่งเหล่านี้โรงเรียนสามารถทำได้ในระดับหนึ่งเท่านั้นเพราะเงินเป็นปัจจัยสำคัญ และในการนี้ จะใช้เงินงบประมาณหรือเงินบำรุงการศึกษาได้เพียงบางอย่างเท่านั้น จึงเป็นภาระของโรงเรียนที่จะต้องหาเงินเพื่อดำเนินการนี้โดยต้องอาศัยสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนและสมาคมผู้ปกครองและครูควรต้องเห็นความสำคัญในภารกิจด้านนี้และร่วมมือกันเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ ครู อาจารย์ และนักเรียนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญร่วมกันพัฒนาโรงเรียนและสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนต่อไป

4. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน

บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านนี้ นับว่ามีความสำคัญต่อการบริหารกิจการของโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการประสานงานให้ผู้ปกครองซึ่งเป็นชุมชนภายนอกให้เข้าช่วยสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะกิจการหลักของโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมี 6 งานคือ งานวิชาการ งานธุรการ งานบริการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่า สมาคมผู้ปกครองและครูประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเพื่อให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ และผลของข้อมูลแสดงว่างานอาคารสถานที่เป็นงานที่ได้รับความร่วมมือเป็นอันดับสูงสุด เมื่อพิจารณาถึงความคาดหวังผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 3 กลุ่มก็มีความคาดหวังสอดคล้องกันและเป็นความคาดหวังในอันดับสูงสุดเช่นกัน ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่า งบประมาณที่กรมสามัญศึกษาจัดสรรให้โรงเรียนมัธยมศึกษา จะเป็นงบประมาณสำหรับเงินเดือนและสาธารณูปโภคเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเป็นงบประมาณด้านการก่อสร้าง โดยเฉพาะอาคารเรียนจะต้องเสนอโครงการล่วงหน้าผ่านกรมเจ้าสังกัด สำหรับการซ่อมแซมปรับปรุงหรือต่อเติมโรงเรียนต้องหางบประมาณเพื่อดำเนินการเอง สมาคมผู้ปกครองและครูจึงมีบทบาทสำคัญที่จะให้การสนับสนุน

จากเหตุผลข้างต้นทำให้สมาคมผู้ปกครองและครูมีบทบาทด้านนี้มากกว่าด้านอื่นๆ รวมทั้งความคาดหวังโดยเฉพาะกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มอาจารย์ต่างก็มีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูให้ความช่วยเหลือในงานด้านนี้มากกว่างานด้านอื่นเช่นกัน

เมื่อแยกอภิปรายเป็นรายงาน แต่ละงานมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

งานวิชาการ งานวิชาการจัดว่าเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน พระหน้าที่หลักของโรงเรียนคือสอนให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามเนื้อหาวิชาในหลักสูตร จากข้อมูลที่ได้รับพบว่างานที่สมาคมผู้ปกครองและครูให้ความช่วยเหลืออยู่ในอันดับสูงสุด คือ สนับสนุนด้านอุปกรณ์การสอนในการสอนระดับมัธยมศึกษา สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเรียนการสอน คือ อุปกรณ์การสอนสอดคล้องกับการประเมินผลของกรมวิชาการ ที่พบว่า การใช้งบการพัฒนาการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการทำได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะตั้งแต่ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524 นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนจำนวนน้อยที่บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขาดความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ (กรมวิชาการ อ้างถึงใน ญัฐนิภา คุปรัตน์ , 2526) จึงเป็นหน้าที่ที่โรงเรียนจะต้องหาวิธีการเพื่อจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้เป็นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาส โรงเรียนต้องใช้งบประมาณที่ได้จากเงินบำรุงการศึกษาแต่บางโรงเรียนเงินบำรุงการศึกษามีไม่เพียงพอ เนื่องจากนักเรียนน้อยหรือโรงเรียนต้องเก็บเงินบำรุงการศึกษาในอัตราที่ต่ำ ประกอบกับอุปกรณ์การสอนในยุคปัจจุบันก็พัฒนาไปมากโดยเฉพาะ อุปกรณ์ที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์และมีราคาแพง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีสมาคมผู้ปกครองและครูจึงต้องขอความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูเพื่อให้ความช่วยเหลือในเรื่องเหล่านี้ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนที่ได้รับความนิยมและมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยมักเป็นโรงเรียนใหญ่ๆที่มีสมาคมผู้ปกครองที่ มั่นคงมีหลักฐานแล้วทั้งสิ้น

ด้านความคาดหวังในงานวิชาการผู้ตอบแบบสอบถามก็มีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูช่วยเหลือในเรื่องสนับสนุนอุปกรณ์การสอนเป็นอันดับที่หนึ่งเช่นเดียวกัน

ส่วนงานวิชาการที่สมาคมผู้ปกครองและครูช่วยประสานงานขอความร่วมมือจากผู้ปกครองอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ การเข้าร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะการจัดแผนการเรียนกับทางโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสมาคมผู้ปกครองและครูและผู้ปกครองอาจจะเห็นว่าการจัดแผนการเรียนเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ผู้ปกครองไม่ควรเข้าไปก้าวก่ายประกอบกับผู้ปกครองเชื่อว่าครูต้องมีความรู้ในเรื่องของการจัดแผนการเรียนดีกว่าเพราะเป็นงานของโรงเรียนโดยตรง สาเหตุอีกประการหนึ่งคือความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษากับชุมชนหรือผู้ปกครองโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครอยู่ในเกณฑ์ต่ำ การเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดแผนการเรียนกับทางโรงเรียนจึงมีน้อย

ในด้านความคาดหวังผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในเรื่องนี้อยู่ในระดับมากแต่ก็ยังคงอยู่ในอันดับสุดท้ายอย่างไรก็ตามนับว่าเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจเพราะทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนอาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองมีความคาดหวังสอดคล้องกัน คือต้องการให้สมาคมผู้ปกครอง

และครูหรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดแผนการเรียนมากขึ้น จะทำให้โรงเรียนอาจ
จะได้รับข้อมูลที่ดีจากทางฝ่ายผู้ปกครองและผู้ปกครองเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนหรือมีความ
สำคัญในโรงเรียน อันจะเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและโรงเรียนจะได้รับความ
ร่วมมือจากชุมชนดียิ่งขึ้น

งานธุรการและการเงิน กิจการของโรงเรียนด้านนี้นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลไปยังงาน
ด้านอื่นๆ ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย งานที่สมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติเป็นอันดับสูงสุดคือการสนับสนุน
เงินเพื่อให้โรงเรียนซื้อวัสดุและครุภัณฑ์มาใช้ในการทำงานต่างๆ ในโรงเรียน นับเป็นการช่วยเหลือและส่งเสริม
ให้โรงเรียนมีการพัฒนาในทุกๆ ด้านโดยที่โรงเรียนไม่ต้องใช้งบประมาณของแผ่นดินเป็นการประหยัด
งบประมาณแผ่นดินเพื่อสามารถจะนำไปใช้พัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับหรือโรงเรียนที่
ต้องการความช่วยเหลือซึ่งยังมีอีกมาก ดังนั้นในเรื่องงบประมาณที่โรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับความช่วยเหลือ
จากสมาคมผู้ปกครองและครูรวมทั้งผู้ปกครองเพื่อจัดซื้อทั้งวัสดุและครุภัณฑ์หรือช่วยเหลือโรงเรียน
ในงานอื่นๆ ถ้าสามารถนำตัวเลขจากทุกโรงเรียนมารวมกันได้ในแต่ละปีคงจะเป็นจำนวนที่มากมายเกิน
กว่าที่งบประมาณแผ่นดินจะสามารถจัดสรรให้ได้

งานที่สมาคมผู้ปกครองและครูคิดว่าจำเป็นน้อยซึ่งพิจารณาจากข้อมูลจากการรับรู้ของผู้
ตอบแบบสอบถามคือการสนับสนุนเงินให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน ทั้งการปฏิบัติจริงและความ
คาดหวังจะอยู่ในอันดับสุดท้าย จากประเด็นนี้คงมิได้หมายความว่าสมาคมผู้ปกครองและครูและ
โรงเรียนมิได้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้แต่คงจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนยังต้องใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาใน
งานต่างๆ อีกมากและควรพัฒนาโรงเรียนให้ดีกว่าก่อนที่จะสนับสนุนเงินให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน
จากข้อมูลดังกล่าวอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความ
สัมพันธ์กันในระดับน้อย เพราะโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งที่รวมความรู้และวิวัฒนาการทางวิชาการที่ทันสมัย
ทันต่อความเจริญ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น โรงเรียนควรเป็นผู้นำชุมชนสร้างความเชื่อถือศรัทธา
ให้ชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ กิติมา ปรีดีติลล (2532) ที่ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษา
ควรจะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงใหม่ไปสู่ชุมชนและสามารถทำให้ความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น แต่โรงเรียน
ไม่มีงบประมาณด้านนี้จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมเพื่อชุมชนได้มากนักและการที่สมาคมผู้ปกครองและครูให้
การสนับสนุนในเรื่องนี้น้อย จากความคิดนี้โรงเรียนและสมาคมผู้ปกครองและครูควรที่จะเพิ่มความ
สำคัญของงานด้านนี้ให้มากขึ้นเพราะชุมชนเป็นที่รวมของทรัพยากรทั้งหมด ทั้งเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน
และอื่นๆ ที่โรงเรียนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ถ้าชุมชนและโรงเรียนมีความเข้าใจและเป็นอันหนึ่งอัน
เดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ หวน พินธุพันธ์ (2529) และกิติมา ปรีดีติลล (2531) ที่ว่า
ชุมชนมีทรัพยากรอยู่มากมาย ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรประเภทสถาบันต่างๆ

ทรัพยากรอยู่มากมาย ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรประเภทสถาบันต่างๆ และ ทรัพยากรประเภทวัฒนธรรมพื้นบ้าน

งานบริการ งานบริการจัดเป็นงานหนึ่งที่สนับสนุนให้งานอื่นๆ บรรลุตามเป้าหมายเป็น การอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานต่างๆ สมาคมผู้ปกครองและครูต้องทำหน้าที่ประสานให้ผู้ ปกครองเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนเมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมและขอความร่วมมือ สำหรับงานด้านนี้ประเด็น ที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย คือ สนับสนุนการจัดบริการด้านสุขภาพแก่ครู อาจารย์และนักเรียนซึ่งการ ปฏิบัติจริงตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในอันดับสุดท้าย แต่เมื่อพิจารณาความคาดหวังจะขึ้น ไปอยู่อันดับที่ 2 แสดงว่าการปฏิบัติจริงในงานด้านนี้น้อยแต่ความคาดหวังให้ปฏิบัติมาก ที่เป็นเช่นนี้ สมาคมผู้ปกครองและครูอาจเห็นว่าโรงเรียนจะมีครูฝ่ายพยาบาลทำหน้าที่ตรวจและบันทึกสุขภาพของนัก เรียนอยู่แล้ว จากความเข้าใจนี้อาจจะเป็นไปได้ว่าบางโรงเรียนอาจจะมีครูพยาบาลที่จบหลักสูตร พยาบาลและบางโรงเรียนอาจจะให้ครูสาขาอื่นทำหน้าที่ครูพยาบาลโดยอาจจะผ่านการอบรมมาบ้าง ดังนั้น การทำหน้าที่บริการด้านสุขภาพจึงคงเป็นไปในระดับที่ต่างกัน

เมื่อพิจารณาความคาดหวังผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าสมาคมผู้ปกครองและครูควรให้ บริการด้านสุขภาพให้มากกว่าที่ปฏิบัติจริงอยู่ ซึ่งสมาคมผู้ปกครองและครูสามารถทำได้หลายลักษณะ คือ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเป็นแพทย์หรือพยาบาลมาให้บริการที่โรงเรียนเป็น บางครั้งตามสภาพที่จะเป็นไปได้ หรือถ้าผู้ปกครองนักเรียนที่มีสถานพยาบาลสมาคมผู้ปกครองและครู อาจทำหน้าที่ประสานเพื่อขอสิทธิพิเศษบางอย่างสำหรับครู อาจารย์หรือนักเรียนในโรงเรียน หรือ สมาคมผู้ปกครองและครูอาจจะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพแก่ครูอาจารย์ตามโอกาส อันควร เป็นต้น

งานบุคลากร บุคลากรนับเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงาน เพราะบุคลากร จะต้องปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย บุคลากรมิใช่เครื่องยนต์แต่เป็น คนมีชีวิตจิตใจ การทำงานจึงขึ้นอยู่กับความพึงพอใจประกอบกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้จึงต้องใช้วิธีการต่างๆ เพื่อเสริมกำลังใจแก่บุคลากร โรงเรียนก็เช่นเดียวกับบุคลากรในโรงเรียน มีทั้ง ครู อาจารย์ นักเรียน เจ้าหน้าที่และนักการภารโรง ดังนั้นการบริหารงานในโรงเรียนเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายต้องให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรของโรงเรียน สมาคมผู้ปกครองและครูก็เป็นองค์กรหนึ่ง ที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านนี้เป็นการช่วยเสริมแรงอีกทางหนึ่ง จากการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สิ่งที่สมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติจริงมากที่สุดในงานด้านนี้ คือ ยกย่องและให้กำลังใจ นักเรียนที่สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังที่อยู่เป็นอันดับหนึ่งเช่นกัน ผู้ตอบแบบ

สอบถามมุ่งไปที่นักเรียนซึ่งเป็นบุคลากรที่มีมากที่สุด ในโรงเรียนและเป็นบุคลากรที่จะช่วยสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนดีที่สุด เพราะชื่อเสียงของโรงเรียนที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอกคือผลงานของนักเรียนทั้งผลงานด้านวิชาการและด้านกิจกรรม จากที่กล่าวแล้วแสดงว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูจะเน้นภาพรวมไปที่สถาบัน ดังนั้นงานบุคลากรจึงมุ่งเน้นไปที่นักเรียนที่สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจซึ่งจะเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนอื่นๆ ที่จะพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นเพื่อจะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในโรงเรียนทั้งครู อาจารย์และนักเรียนอันจะเป็นผลให้โรงเรียนมีชื่อเสียงจากผลงานที่นักเรียนได้กระทำ การให้ขวัญกำลังใจโรงเรียนสามารถทำได้ระดับหนึ่งเท่านั้นสมาคมผู้ปกครองและครูจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้งานด้านนี้ดียิ่งขึ้น

งานอาคารสถานที่ ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้นว่า งานปรับปรุงอาคารสถานที่เป็นภาระหนักที่โรงเรียนต้องหางบประมาณมาดำเนินการเอง โรงเรียนจึงต้องขอความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในงานด้านนี้มีประเด็นที่ควรจะนำมาอภิปราย คือ การสนับสนุนเพื่อสร้างห้องคอมพิวเตอร์ ตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามสมาคมผู้ปกครองและครูให้การสนับสนุนอยู่ในระดับมากและเป็นอันดับที่ 1 ในงานอาคารสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต้องการให้สมาคมผู้ปกครองและครูช่วยเหลืองานด้านนี้เป็นอันดับ 1 เช่นกัน แสดงให้เห็นว่าโลกปัจจุบันเป็นโลกของคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในทุกหน่วยงาน ในเรื่องข้อมูล ในโรงเรียนก็เช่นเดียวกันคอมพิวเตอร์ช่วยในการบริหารโรงเรียนด้านข้อมูลให้สะดวก รวดเร็วขึ้น แต่เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ซับซ้อน บอบบาง โรงเรียนจึงต้องมีห้องที่เป็นห้องปรับอากาศ เพื่อให้ความเย็นและป้องกันฝุ่นละออง ความร้อนและฝุ่นละอองจะทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์เสื่อมเร็วและขัดข้องง่ายขึ้นและจะทำให้เกิดผลเสียกับข้อมูลที่บันทึกไว้

การจัดเตรียมห้องสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์จึงต้องใช้เงินจำนวนมากซึ่งโรงเรียนไม่สามารถใช้งบประมาณแผ่นดินได้ จะต้องใช้งบประมาณที่โรงเรียนมีอยู่ส่วนหนึ่งคือเงินบำรุงการศึกษาซึ่งเป็นเงินที่ต้องใช้ในการบริหารงานในโรงเรียนทั้งหมด จึงเป็นไปได้ที่โรงเรียนจะใช้เงินบำรุงการศึกษาทั้งหมดเพื่อการนี้โดยเฉพาะ ทุกโรงเรียนที่จะสร้างห้องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้เป็นห้องเรียนคอมพิวเตอร์จึงต้องขอความร่วมมือจากสมาคมผู้ปกครองและครูโดยสมาคมผู้ปกครองและครูก็จะประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองที่อยู่ในฐานะที่จะช่วยสนับสนุนได้

จากเหตุที่กล่าวแล้วจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาเกิดความไม่เท่าเทียมกัน มีความเหลื่อมล้ำทางด้านคุณภาพ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เล็กๆซึ่งไม่สามารถหาเงินนอกงบประมาณมากๆได้ คงจะมีโอกาสพัฒนาโรงเรียนให้พร้อมทุกด้านเท่าเทียมโรงเรียนใหญ่ๆโดยเฉพาะโรงเรียนที่มี

สมาคมผู้ปกครองและครูที่เข้มแข็งได้ยาก

งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานด้านนี้ตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า สมาคมผู้ปกครองและครูปฏิบัติบทบาทด้านติดต่อสถานที่ในชุมชนสำหรับฝึกวิชาชีพหรือภาคปฏิบัติแก่นักเรียนอยู่ในลำดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า สมาคมผู้ปกครองและครูอาจจะคิดว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นโรงเรียนในสายสามัญซึ่งควรมุ่งเน้นทางด้านวิชาการ สอนนักเรียนให้เก่งวิชาการเพื่อให้นักเรียนสามารถไปสอบเข้าเรียนต่อในสถานบันที่ได้รับความนิยมในระดับที่สูงขึ้นได้ ไม่มุ่งหวังให้นักเรียนปฏิบัติหรือประกอบอาชีพในตอนนี้ สมาคมผู้ปกครองและครูอาจจะไม่เข้าใจหลักสูตรของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เน้นความสามารถของนักเรียน แบ่งเป็นแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน คือ นักเรียนที่เก่งคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ก็ควรเรียนในสายวิทยาศาสตร์ นักเรียนที่เก่งทางด้านภาษาก็ความเรียนในสายศิลป์และนักเรียนที่ไม่เก่งทางวิชาการก็สามารถเรียนโดยเน้นวิชาชีพเมื่อเรียนจบแล้วสามารถประกอบอาชีพได้หรือจะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นก็ได้ ด้วยเหตุนี้นักเรียนที่เรียนวิชาชีพควรจะต้องมีการฝึกปฏิบัติงานเพื่อจะได้มีประสบการณ์ตรง สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2520 ที่ว่า การศึกษาวิชาชีพในระดับมัธยมศึกษา มุ่งฝึกให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ สามารถนำไปใช้และไปปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริง

จากเหตุผลดังกล่าว สมาคมผู้ปกครองและครูในฐานะเป็นตัวแทนของชุมชนสามารถที่จะขอความร่วมมือจากผู้ปกครองหรือบริษัทห้างร้านเพื่อเป็นที่ให้นักเรียนได้ฝึกงานอันจะเป็นการหาประสบการณ์ตรง สามารถหางานทำได้เมื่อเรียนจบจากโรงเรียนมัธยมศึกษาถ้าไม่สามารถเรียนต่อในระดับสูงขึ้นได้ นับเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่มีโอกาสเรียนต่อให้ไม่ตกงาน

ข้อเสนอแนะ

กิจการของโรงเรียนซึ่งเป็นหน้าที่ประจำที่โรงเรียนต้องปฏิบัติแต่การที่จะให้การบริหารงานเกิดผลดีต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่น เงิน สถานที่ บุคลากร เป็นต้น ถึงแม้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาจะสามารถเก็บเงินบำรุงการศึกษามาเพื่อใช้ดำเนินการได้บ้างแต่ก็ยังไม่เพียงพอเพราะภารกิจของโรงเรียนมัศึกษามีมากมาย ด้วยเหตุนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนโดยเฉพาะด้านการเงิน นับเป็นการจัดตั้งองค์กรโดยได้รับความร่วมมือจากภายนอกโดยเฉพาะผู้ปกครอง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นจึงถือได้ว่าเป็นการนำชุมชนเข้ามาในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาที่ต้องการให้นำทรัพยากรในชุมชนมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรเห็นความสำคัญ

สำคัญของสมาคมผู้ปกครองและครูและควรจัดให้มีสมาคมผู้ปกครองและครูขึ้นในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนในกิจการของโรงเรียน

5. บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับองค์การสมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอก

บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านนี้มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย คือ การปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามและความคาดหวังมีอันดับที่ไม่สอดคล้องกัน คือ การให้ความช่วยเหลือองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกที่ขอความร่วมมือในด้านการศึกษาเป็นการปฏิบัติจริงในอันดับที่ 1 และการร่วมมือกับองค์การ สมาคม มูลนิธิและบุคคลภายนอกเพื่อหารายได้มาพัฒนากิจการต่างๆของโรงเรียนเป็นความคาดหวังในลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูเน้นหนักทางด้านช่วยเหลือภายนอกแต่ความคาดหวังต้องการให้สมาคมผู้ปกครองและครูนำสังคมภายนอกมาพัฒนากิจการต่างๆในโรงเรียน และเมื่อพิจารณารายละเอียดให้ลึกลงไปข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์สอดคล้องกัน คือ มีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูช่วยเหลือบุคคลภายนอกน้อยกว่าความคาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู และมีความคาดหวังให้สมาคมผู้ปกครองและครูนำบุคคลภายนอกมาช่วยพัฒนากิจการต่างๆในโรงเรียนมากกว่าความคาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู ดังนั้นในประเด็นนี้จึงเป็นประเด็นที่ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์กับสมาคมผู้ปกครองและครูจะต้องร่วมปรึกษาหารือเพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทที่สมาคมผู้ปกครองและครูควรปฏิบัติอย่างไร โดยอาจจะพิจารณาว่าสมาคมผู้ปกครองและครูให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในระดับที่เพียงพอหรือไม่ ถ้าอยู่ในระดับที่น่าพอใจแล้วจึงให้ความช่วยเหลือบุคคลภายนอกที่ขอความร่วมมือ แต่ถ้าโรงเรียนต้องการความช่วยเหลืออีกมากสมาคมผู้ปกครองและครูไม่ให้ความช่วยเหลือแต่กลับไปให้ความช่วยเหลือบุคคลภายนอก ถ้าเป็นเช่นนี้ก็ควรริบหาวิธีการแก้ไขเพื่อจะไม่ให้เกิดความแตกแยกระหว่างโรงเรียนกับสมาคมผู้ปกครองและครูเพราะการพัฒนาการศึกษาของชาติยังต้องการความร่วมมือจากบุคคลฝ่ายต่างๆอีกมาก

ข้อเสนอแนะ

องค์การภายนอกซึ่งมีอยู่มากมาย โรงเรียนหรือสมาคมผู้ปกครองและครูจะต้องติดต่อสัมพันธ์ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันทั้งองค์กรในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่และองค์กรอื่นๆ โดยเฉพาะองค์กรที่ตั้งขึ้นเพื่อบริการสังคม โรงเรียนและสมาคมผู้ปกครองและครูในฐานะเป็นสถาบันของสังคมเพื่อสังคมจะต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อมีความจำเป็นโรงเรียนจะได้รับความร่วมมือจากองค์กรและบุคคลภายนอกด้วยดี

ข้อเสนอแนะสำหรับสมาคมผู้ปกครองและครู

1. ใช้ข้อมูลจากงานวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูที่มีต่อโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน
2. ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ให้ผู้ปกครองได้ทราบความเคลื่อนไหวมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ
3. การเชิญสมาชิกมาประชุมควรเลือกวันเวลาที่เหมาะสม และจะต้องมีการเตรียมทุกอย่างให้พร้อม เช่น สถานที่ประชุม เอกสาร สารการประชุม รวมทั้งการให้บริการต่างๆและควรรักษาเวลาโดยเคร่งครัดเพราะผู้ประชุมอาจมีภาระสำคัญ มิฉะนั้นจะทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือในโอกาสต่อไป
4. ควรจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครู - อาจารย์ให้มากขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลไปถึงความร่วมมือในด้านต่างๆ
5. ควรจัดกิจกรรมและให้ผู้ปกครองเข้ามาสัมผัสกับโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อจะได้เกิดความผูกพันไม่แปลกแยกเป็นสถานที่ที่คุ้นเคย สามารถเข้าโรงเรียนด้วยความมั่นใจ กล้าแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ
6. กรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้บริหารโรงเรียน ครู - อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
7. กรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูควรสร้างบรรยากาศให้เกิดความผูกพันหรือเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน สามารถไปมาติดต่อกับโรงเรียนด้วยความสนิทสนม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในลักษณะของการเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูตามการรับรู้และความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร